

LUONNOS

Helsingin meritie 2018-2030

Helsinki on maailman toimivin merikaupunki

Helsinki

An aerial photograph of Helsinki, Finland, taken during the golden hour of sunset. The city's dense urban landscape is visible, with numerous buildings and a prominent harbor area. The water of the harbor is calm, reflecting the warm light of the setting sun. In the foreground, a large, modern building with a distinctive architectural style is visible. The overall atmosphere is serene and picturesque.

Taustaa: Helsingin kaupungin strategia 27.9.2017

”Helsingin merellinen sijainti on osa kaupungin perusluonnetta ja -olemusta. Merellisyyttä ei ole hyödynnetty riittävästi kaupungin vetovoimatekijänä.

Lähisaariston avaamista edelleen yleiseen käyttöön jatketaan. Helsingiläisten virkistysmahdollisuuksien edistämiseksi, matkailupalvelujen kehittämiseksi ja kaupungin yleisen vetovoiman vahvistamiseksi laaditaan merellinen strategia, jossa haetaan keinoja mm. merellisten kohteiden saavutettavuuden parantamiseen, saariston palvelujen kehittämiseen ja merellisten tapahtumien edistämiseen. Helsingin saaristosta tehdään entistään houkuttelevampi matkailu- ja virkistyskohde. Helsinkiin luodaan saaristoa hyödyntävä, kansainvälinen julkisen taiteen biennale.”

Merellisyys on käytännön teko

Merellisyyden kehittäminen on kaupungin vetovoiman sekä asukas- ja käyttäjätyytyväisyyden vahvistamista. Siitä mistä hyötävät kaupunkilaiset, se toimii myös matkailijoille. Helsingin nykymerellisyys tarjoaa muun muassa innovatiivisia liikenne- ja matkailu- ratkaisuja metroa, vesiliikennettä ja kaupunkipyöriä yhdistäen ekä tornitalojen asukkaiden rantaelämää.

Saaristoon on uskallettava luoda mahdollisuuksia myös ympärivuotisille

matkailuelämyksille sekä sellaiselle korkealaatuisuudelle, joka houkuttaa investointeja ja luo työpaikkoja.

Keväällä 2018 teetettyjen kansalaisten ideaaun ja sidosryhmäkartoituksen viesti on yksiselitteinen: Helsingistä tulee maailman paras merikaupunki tekemällä konkreettisia asioita, joita yhdessä toteuttavat asukkaat, yrittäjät ja Helsingin kaupunki. Esimerkiksi lähisaariston avaamista yleiseen käyttöön jatketaan.

Tutkimustuloksia luonnon hyvinvointi- ja terveysvaikutuksista hyödynnetään. Rantojen ja saariston suunnittelu toteutetaan aina vastuullisesti, Itämeren ja saariston herkin luonnon ja monikerroksisen kulttuuriperinnön ehdoilla.

Tavoitteet 2018-2030

1. Helsinki tunnetaan maailman parhaiten toimivana merikaupunkina
 - Saaristo, rannikko ja meri toimivat alustana kokeiluille ja uutta luovalle elinkeinotoiminnalle
 - Kestävyys ja pitkän tähtäimen suunnittelu toteutuvat merellisten toiminnoissa
 - Matkailun digitaalinen ekosysteemi ulottuu myös merelle
2. Kansainvälisesti ainutlaatuisia tapahtumia järjestetään merellisessä ympäristössä
3. Merellisyyden vahvistaminen on kaikkien etu ja yhteinen tehtävä, resurssi, josta jokainen pääsee osalliseksi.

Maailman toimivin merikaupunki

Merellisten alueita kehittämisen tavoite on helpompi pääsy rannoille ja saarille, niiden virkistyskäyttämömahdollisuuksien ja vesiliikenneyhteyksien parantaminen. Maailman toimivin merikaupunki edellyttää palvelumuotoilun keinovalikoiman käyttöönottoa saaristossa, esteettömyyden entistä parempaa huomioimista sekä monikanavaisen myynnin ja markkinoinnin ulottamista myös merellisiin palveluihin.

Saariston elinkeinojen edellytys on huollon- ja infraverkoston kehittäminen

Kun koko kaupunkia kehitetään alustana kokeiluille ja uutta luovalle elinkeinotoiminnalle, koskee tämä myös rantoja, saaristoa ja merellisyyttä. Kaupungin rooliin edellytysten luojana ja mahdollistajana kuuluu myös saariston huolto- ja infraverkoston kehittäminen.

Tämä palvelee myös matkailun kannalta kiinnostavien, kansainvälisesti ainutlaatuisten, ympärivuotisesti käytettävien kohokohtien syntymistä saaristoon.

Merellisen Helsingin kehittäminen aloitetaan niistä Helsingin edustan saarista ja ranta-alueista, jotka ovat nopeasti yleiskaavan tavoitteiden mukaisesti toteutettavissa.

Luomme käyttöliittymän Merelliseen Helsinkiin

Merelliset tuotteet löytyvät digitaalisista kanavista ja niiden tulee olla sieltä myös ostettavissa. Digitalisaatio liittyy paitsi asiakkaiden kokemukseen myös yritysten taustaprosessien tehostamiseen. Tulevaisuudessa reittiopas johdattaa kotisohvalta saarille.

Kansainvälisesti kiinnostavat tapahtumat merellisessä ympäristössä

Saaristo ja ranta-alueet tarjoaa ainutlaatuisen mahdollisuuden merellisten suurtapahtumien järjestämiseen. Helsinki Biennaali kesällä 2020, on kansainvälinen nykytaiteen tapahtuma saaristossa ja rannoilla. Toistuva tapahtuma nostaa saariston ja ranta-alueiden kansainvälistä profiilia ja kiinnostavuutta myös elinkeinojen ja majoituspalveluiden paikkana. Tehdään Helsingistä maailman toimivin biennaalikaupunki.

Merellinen toimintakulttuuri: koko kaupungin yhteinen tehtävä

Kaupungin sisäistä yhteistyötä tiivistetään merellisissä asioissa niin, että toimintamme näyttäytyy ulospäin "yhtenä luukkuna". Yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan merellisen strategiatyön kanssa löydetään saariston ja rantojen kehitettäviä tähtikohteita ja paikkoja merellisille toiminnoille.

Kaupungin sisäisen yhteistyön ohella tiivistämme yhteistyötä muiden julkisten maanomistajien välillä.

Virikkeellinen ja hauska elämä!

Saariston ja rannikon omaperäinen rosoisuus ja profiililtaan erilaiset kohteet ovat osa kaikille avointa helsinkiläisyyttä ja kaupunkimme virikkeellistä elinvoimaa.

Helsingin 130 km pitkällä rantaraitilla ja noin 300 saarella on jokaisella helsinkiläisellä oma "mökkiranta", josta jatkossa pääsee yhä paremmin uimaan, laskemaan venettä vesille ja nauttimaan kesäillasta.

Merellisyys toteuttaa liikkuvan ja terveellisen kaupungin tavoitteita ja toimii eriarvoisuutta vähentävänä, virikkeellisenä ympäristönä.

LIITE: merellisen strategian toteuttamissuunnitelma, LUONNOS

Ensimmäiset konkreettiset teot

2018

2018-19: Vasikkasaari, Kauppatori, veneuber, digitalisointi...

2020: Helsinki Biennaali...

Maailman toimivin merikaupunki

2030

2022-30: Vesiliikenne osa julkista liikennettä, Hakaniemi saariston hubina, saariston majoituspalvelut, muoviton meri...

LUONNOS

Liite 1:

Tausta

Helsingin kaupungin johtoryhmässä on päätetty merellisen strategian valmistelun aloittamisesta 13.11.2017. Merellinen strategiaprojekti tuottaa syyskuuhun 2018 mennessä toimintaohjelman, joka sisältää konkreettiset toimenpiteet, organisoinnin ja resurssit Helsingin merellisen strategian toteuttamiseksi.

Ohessa esitetyt ehdotukset perustuvat helmi-huhtikuussa 2018 toteutettuun taustakartoitukseen. Kartoituksen laadinnasta vastasi Owl Group Oy. Sisällölliset valinnat ja painotukset on tehty kaupungin ja keskeisten sidosryhmien muodostamassa ohjausryhmässä. Kaupunkilaisilta tullessiin noin 500 merelliseen ideaan ja toiveeseen löytyy vastineita. Toteutettavaksi ehdotetuissa

toimenpiteissä painottuu yhteisen tekemisen kulttuurin vahvistaminen paitsi Helsingin kaupungin sisällä myös merellisten yrittäjien kanssa sekä sellaiset investoinnit, jotka parhaiten tukevat merellisten kohteiden täyden potentiaalini hyödyntämistä niin virkistykseen kuin matkailunkin yhteisenä resurssina, keskeinen käyttö ja suojele huomioiden.

Osa toimenpiteistä aletaan toteuttaa välittömästi. Toteutuakseen merellinen strategia vaatii tulevana vuosina kuitenkin tekoja, jotka edellyttävät investointeja.

Toimintaohjelma on luonnos, joka sisältää kustannusarvioita*, joissa ei ole kustannustenjakoa, eikä vielä arvioitu tuloja. Toimenpiteiden osalta on tehtävä priorisointi, jossa kriteereinä mm. käyttäjävaikuttavuus sekä elinkeino- ja paikallistaloudelliset vaikutukset. Kaiken kaikkiaan kaupungin rooli on toimia alustana.

2018-2019

Toimenpide	Aikataulu	Kustannusarvio*
<ul style="list-style-type: none">Tieto merellisistä palveluista helpommin löydettäväksi ja nykyisten saaristokohteiden tunnettavuuden lisääminen. Merellisten kohteiden markkinoinnin ja kohdetiedon saattaminen ajan tasalle.	2018-2019	Työ on jo käynnissä
<ul style="list-style-type: none">Kauppatorin opastuksen selkeyttäminen. Kauppatorin kaavoitus. Kauppatorin kehityshankekokonaisuuden laajentaminen koskemaan Pohjoisranta.		
<ul style="list-style-type: none">Yhteistyön vahvistaminen merellisten yrittäjien kanssa ja merellisten yrittäjien verkosto.		
<ul style="list-style-type: none">Maankäytön ja kaavoitukseen liittyvä Merellisen Helsingin yleissuunnitelma.		
<ul style="list-style-type: none">Rantakesähanke ja Töölonlahden toimijoiden yhteistyön kehittäminen. Meritie Seurasaareen. Rantareitin tunnettavuuden edistäminen.		
<ul style="list-style-type: none">Matkailun tiekartta ja matkailun digitaliset ekosysteemit.		
<ul style="list-style-type: none">Kaupunkimuotoilun ulottaminen osaksi saariston palvelujen suunnittelua yhdessä Helsinki Labin kanssa.		
<ul style="list-style-type: none">Ns. veneüber-kokeilu		
<ul style="list-style-type: none">Kaupungin sisäisen yhteistyön vahvistaminen merellisissä asioissa (ulospäin ”yksi luukku”). Saariston kehittämisen yhteistyömallin luominen julkisten toimijoiden välille.		
<ul style="list-style-type: none">Kalasaatan, Mustikkamaan, Korkesaaren, Rastilanrannan, Puotilanrannan ja Itäisen saariston kaavoitus, suunnitelmat ja selvitykset, sis. mm. rantojen reitit, siltayhteydet, vesiliikenne, viher- ja virkistysverkosto, saarten rakentaminen (loma- ja matkailukäyttö jne. Vallisaaren ja Kuninkaansaaren asemakaava.		
<ul style="list-style-type: none">Merellisen strategian toimintaohjelmassa esitettyjen toimenpiteiden priorisointi, jossa kriteereinä mm. käyttäjävaikuttavuus sekä elinkeino- ja paikallistaloudelliset vaikutukset.		

2019-2022

Toimenpide	Sisältö	Aikataulu	Kustannusarvio*
Vallisaareen ja Kuninkaansaareen toteutetaan kansainvälinen julkisen taiteen biennaali.	<ul style="list-style-type: none"> Touko-lokakuussa 2020 Vallisaarella ja Kuninkaansaarella on kaikille avoin kansainvälinen julkisen taiteen biennaali, jonka oheistapahtumat nostavat ranta-alueiden ja saariston profiilia. Vastuu: HAM taidemuseo 	(2018)-2020	5M€
Laiturien rakentaminen merellisiin kaupunginosiin	<ul style="list-style-type: none"> Toteutaan 2-3 vesiliikennelaituria laituria/vuosi. Kohteina merelliset kaupunginosat. Ensimmäisinä kohteina Puotila ja Lauttasaari. Vahvistaa kaupunkilaisten ja yrittäjien mahdollisuuksia hyödyntää merta, saaristoa ja ranta-alueita. Merellisen tasa-arvon toteuttamista. Vastuu: Kympp, merellinen palvelu, meristrategiahanke 	2019 alkaen	n. 200 000/laituri
Vasikkasaari virkistykäyttöön	<ul style="list-style-type: none"> Vasikkasaaren asemakaavan jatkosuunnittelu, niin että saari on entistä paremmin yleisön käytettävissä 2020 Saariston pilottikohte, joka toimii alustana uusille ideoille ja innovaatioille, jotka voivat liittyä esim. uusiutuvaan energiaan, infran kehittämiseen tai palvelumuotoiluun. Ylläpidon resursointi ja ennakointi tärkeää. Toteutetaan, mikäli yrittäjillä kiinnostusta Tavoite, että Vasikkasaari on seuraava ”uusi”, avattava kohde saaristossa (Vallisaari 2016, Isosaari 2017...) Vastuu: Kympp, meristrategiahanke (ELO) 	2019-2022	500 000-2M€
Vallisaaren ja Vasikkasaaren infra	<ul style="list-style-type: none"> Merellisen Helsingin kehittäminen aloitetaan niistä Helsingin edustan saariston ja itäisen saariston kohteista (I-II), joissa on parhaat valmiudet yleiskaavan tavoitteiden mukaiseen toteuttamiseen. Vastuu: KYMP 	2019-2022	5M€
Vesiliikenteen kehittäminen ja kilpailuttaminen	<ul style="list-style-type: none"> Määritellään vesijoukkoliikenteen kehittämisperiaatte: kaupunki koordinaattorina tai kaupungilla isompi vastuu liikenteen järjestämisestä ja rahoittamisesta. Huomiotava kuitenkin kaupungin nykyiset linjatukset vesiliikenteen tukeen liittyen. Laaditaan vesijoukkoliikenteen yleissuunnitelma ja vuotuiset vesijoukkoliikenteen hoitosuunnitelmat ja aletaan toteuttaa näitä. Toteutetaan innovatiivisia hankintoja ja Maas-ratkaisuja. Digitalisointi: myynnin ja markkinmoinnin kanavat. Vastuu: KYMP ja ELO 	2019-2022	500 000-1 M€
Saariston huoltoverkoston suunnittelu ja toteutus	<ul style="list-style-type: none"> Kaikki saariston toimijat tarvitsevat huoltoa ja vesiliikennettä. Niiden järjestäminen loogisesti ja järkevästi kokonaisuutena on kaikkien etu. Vastuu: Huoltoverkostoa suunnitellaan saariston ja rannikon maankäytön ja vesiliikenteen suunnittelun rinnalla Kympp Ma-kassa. 	2019-2022	yli 2 M€
Saariston palvelupolku kuntoon ja digitalisaation hyödyntämisen kokeilut	<ul style="list-style-type: none"> Palvelumuotoilun ulottaminen saaristoon asiakaslähtöisyyden parantamiseksi. Tavoitteina kaikessa toiminnassa ja kehittämisessä huomioida mm. saavutettavuus, palvelujen käytettävyys, esteettömyys, kävijäturvallisuus ja saaristoluonnon suojelu sekä ylläpidon ennakointi ja optimointi. Digitalisointi. 	2019-	50 000-100 000€
Vesiliikenneyrittäjien kotisatama ja tankkauspaikka	<ul style="list-style-type: none"> Palvelut, esim. WC-tankit, talvisäilytys Vesiliikenneyrittäjien tankkauspaikka Vastuu: KYMP, KuVa 	2019-	1-2M€
Ranta-alueet käyttöön	<ul style="list-style-type: none"> Hernesaaren rantapuiston kehittäminen, Laajasalon itärannan rantareitti 		200 000-1 M€
Helsingin veneilystrategia sekä veneiden talvisäilytyspaikkojen ja Vuosaaren venesataman kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> Vuonna 2020 veneilylle on Helsingissä paremmin toimivat palvelut ja olosuhteet. Venesatamat ovat helposti saavutettavissa ja vierassatamia, vene- ja talvisäilytyspaikkoja on osoitettu riittävästi. Erityyppisten veneilijöiden tarpeet huomioidaan tarjoamalla sekä palvelutasoltaan kattavia venesatamia, että omatoimisille veneilijöille osoitettavia edullisia venepaikkoja. Uusien alueiden osoittaminen veneiden talvisäilytykseen, Vuosaaren sataman kehittäminen Vastuu: Liikuntapalvelut 	2020	200 000-1 M€

2022-2030

Toimenpide	Sisältö
Hakaniemi saaristoliikenteen lähtöpaikkana	<ul style="list-style-type: none"> Hakaniemi ja Ruoholahti ovat selvästi parhaat vesiliikenteen lähtöpaikat pääkaupunkisedun asukkaille: 20 minuutissa noin 100 000 käyttäjää saavuttaisi niiden vesiliikennelaiturit.
Vesiliikenne osaksi Helsingin julkista liikennettä	<ul style="list-style-type: none"> Vesijoukkoliikenteen vakiinnuttaminen osaksi Helsingin julkista liikennettä siellä, missä se voi ratkaisuna olla toimivin, kuten Jätkäsaari. Huomioitava kuitenkin kaupungin nykyiset linjaukset vesiliikenteen tukeen liittyen.
Helsingin ja Espoon ranta-alueet ovat matkailullisesti ja virkistyksestä kiinnostava kokonaisuus, jossa syntyy uutta elinkeinotoimintaa	<ul style="list-style-type: none"> Kulttuuritarjonta, suur tapahtumat, kulttuurikohteet Liikennöinti, erilaiset liikkumisen muodot rannalla ja merellä. Metro-meriliikenne-kaupunkipyörät. Merellinen sijoittelu nähdään yhtenä tärkeänä tekijänä museoiden ja muiden kulttuurikohteiden roolin vahvistamisessa ja paikallisen, valtakunnallisen ja kansainvälisen vaikuttavuuden ja vetovoimaisuuden lisäämisessä. Merkittävien kulttuurikohteiden sijoittaminen merellisiin ympäristöihin, esim. Design- ja arkkitehtuurimuseo?
Helsinki Biennalet 2022-2030	<ul style="list-style-type: none"> Merellinen biennalet on vakiinnuttanut asemansa kansainvälisesti tunnettuna ja kiinnostavana suur tapahtumana, joka houkuttaa myös investointeja saaristoon, esim. majoituspalvelut.
Suomenlinna ja Vallisaari 2.0.	<ul style="list-style-type: none"> Saariston tähtikohteiden majoituskapasiteetin merkittävä nosto Ympäri vuotiset palvelut Vesiliikenteen uudet ratkaisut
Muoviton kaupunki, muoviton meri. Ilmastonmuutokseen varautuminen kaikissa saaristoa ja ranta-alueita koskevassa suunnittelussa.	<ul style="list-style-type: none"> Muovittomat palvelut, kierrätys, lajittelu, "zero-waste" Markkinointi, viestintä, koulutus, opasteet ja visuaalinen viestintä, brändäys Ajankohtainen: edelläkävijäyys-potentiaali kaupungille, uutta liiketoimintaa, tuote-innovaatiot Yhdistetään biennaaleihin
Helsingin veneilystrategian toimenpiteiden ja saariston huoltoverkoston suunnitelman toteuttaminen loppuun.	<ul style="list-style-type: none"> Merellisten alueiden kehittämisen tavoitteet ovat toteutuneet niin, että pääsy rannoille ja saarille on helppoa julkista liikennettä käyttäen tai omalla veneellä, vesiliikenneyhteydet ja saariston huolto toimii. Rannoilla monipuolisesti erilaisia palveluita ja toimintaa.
Merellisiä kohteita sekä ranta-alueita koskevat suunnitelmat toteutuvat, mm. Merellisen Helsingin yleisuunnitelman toteuttaminen loppuun	<ul style="list-style-type: none"> Saariston tähtikohteiden kehittämissuunnitelmien toteuttaminen. Merellisten alueiden kehittämisen tavoitteet ovat toteutuneet niin, että pääsy rannoille ja saarille on helppoa julkista liikennettä käyttäen tai omalla veneellä, vesiliikenneyhteydet ja saariston huolto toimii. Rannoilla monipuolisesti erilaisia palveluita ja toimintaa. Rastilanranta ja Puotilanranta

Helsingin kaupunginkanslia
Elinkeino-osasto
Helsinki 2018

The logo for Helsinki, featuring the word "Helsinki" in a white, sans-serif font inside a white outline of a speech bubble or a stylized bracket shape.

Helsinki